

Extended Essay

Norwegian A

Kategori 1

Maskulinitet og femininitet i *Jenny*

Hvordan utspiller maskulinitet og femininitet seg hos

Jenny Winge?

Analyse av Sigrid Undsets roman, *Jenny* (1911)

Stine Strømsem Haugland

Antall ord: 3998

Innholdsfortegnelse

Introduksjon	3
Maskulin karakteristik av Jenny	4
Feminin karakteristik av Jenny	6
Sigrid Undset og Jenny	10
Konklusjon.....	12
Bibliografi.....	13

Introduksjon

Jenny (1911) er en samtids- og kunstnerroman av Sigrid Undset som skildrer en 28 år gammel malerinne ved navn Jenny Winge. I likhet med andre samtidsromaner fra denne perioden, er protagonisten en selvstendig kvinne som bryter med samfunnets forventninger. Hun bor midlertidig i Roma og lever kunstnerlivet sammen med sine venner, Fransiska og Gunnar. Hun har aldri vært forelsket, og hun opplever en stor lengsel mot den altoppslukende kjærligheten. Samtidig som Jenny begynner å kjenne seg svært utålmodig, møter hun tilfeldigvis Helge Gram. Jenny blir dratt med i drømmen om kjærlighet og tillater seg selv et forhold med en mann hun egentlig ikke elsker. Illusjonen av kjærlighet blir brutt når det nylig forlovede paret returnerer til Norge. Etter de bryter forlovelsen, får Jenny et kortvarig, skjult forhold til Helges far, Gert Gram. Jenny blir gravid med hans sønn, som dør kort tid etter fødselen. Kombinasjonen av hennes to mislykkede kjærlighetsforhold og sønnens død blir tunge byrder å bære for Jenny, og hun flytter tilbake til Roma for å bo med Gunnar. Han tilbyr henne sin kjærlighet, men Jenny takker nei. Etter at Helge kommer på et overraskende besøk og voldtar Jenny, velger hun å ta sitt liv.

Et gjennomgående tema i romanen er det maskuline og feminine perspektiv. Romanen presenterer idéen om hvordan kvinner og menn har ulike prioriteringer livet; kjærlighet og arbeid. Kvinner påstås å lengte etter kjærligheten, en partner og familie som kan gi livet deres verdi og betydning: «Hovedsaken for [kvinner] er en mann»¹. Her er følelseslivet i fokus. Menn, på den andre siden, får sin verdi sin fra arbeidet sitt, interessene som er vendt utover mot omverdenen.² Dette kan ses på som feminine og maskuline holdninger, og det er slik denne teksten vil omtale disse ulike prioriteringene. Det feminine og maskuline aspektet er interessant fordi det skildrer prinsipp og kjønnsdynamikk som preger hverdagen i mange vestlige samfunn, også i nåtiden. Likevel er disse perspektivene i *Jenny* flerdimensjonale, noe som vises gjennom romanens nyanserte persongalleri. Karakterene i romanen har ulike posisjoner i sammenheng med både lengsel og arbeid, og mannlige og kvinnelige figurer overlapper med ulike områder av feminine og maskuline holdninger. Dette gjelder spesielt for Jenny.

I arbeidet med denne teksten er det blitt involvert en rekke litteratur. Utover lesingen av *Jenny*, har jeg vært innom ulike sekundærkilder som omtaler romanen. I valget av sekundærlitteratur har jeg fokusert på akademiske tekster og informasjon fra litteraturvitere.

¹ Undset 2000: 164

² Ibid: 164

Dette var spesielt viktig når det gjaldt tekster fra internett. Mine refleksjoner rundt romanen ble videre utviklet gjennom lesing av Undsets meninger. Jeg la merke til at det var en sammenheng mellom tematikken om maskulinitet og femininitet i *Jenny* og forfatterens synspunkt, noe som utdypet forståelsen min av romanen uten avsporing fra den originale tematikken. Til slutt endte jeg opp med denne problemstillingen:

Hvordan utspiller maskulinitet og femininitet seg hos Jenny Winge?

Maskulin karakteristikk av Jenny

Jenny er en kvinne med flere maskuline trekk ved sin karakter. Hennes fokus på arbeidet, kunsten, er blant dem. Først og fremst gjenspeiles arbeidet som tema via det faktum at *Jenny* er en kunstnerroman, noe som understreker kunstens betydning for både Jenny og romanen i seg selv. Jennys kunst blir et holdepunkt for karakteren som presenteres for leseren ved regelmessige mellomrom. Kunsten er sentral: «Ja, om hun måtte ta seg sammen og begynne å arbeide igjen. Hun måtte forsøke – velge, om hun skulle leve – eller dø.»³ Her blir mangelen på arbeid satt opp mot døden, og forsterker sammenhengen mellom Jennys kunstneriske produktivitet og hennes verdi. Interessen for kunst følger Jenny nesten hvor enn hun er, noe som uttrykker hennes motivasjon og varige ønske om å skape. I skapelsen av kunsten blir fokuset rettet mot verket og utførelsen, altså et arbeid som angår noe utover seg selv og personlige relasjoner. *Kvinnesyn – tvisyn* (1985) knytter mannens kreativitet til hans manglende evne til å føde, og derfor blir arbeidet hans eneste mulighet for å skape.⁴ I kunsten utfører Jenny en lignende selvstendig skapelse utover den biologiske. Altså blir Jennys kunst et maskulint element fordi den formidler hvordan Jenny er dedikert til arbeidet, skapelsen og dyrkelsen av hennes egne evner og et produkt fremfor et følelsesliv.

Jennys uavhengighet er en videre utvikling av hennes maskuline karakter. Hun er erfaren og har kunnskap innenfor ulike felt: «[Jenny] [...] kan en masse. Sy og lage mat og stryke og vaske. Og sprog og ...»⁵ Selv om disse evnene kan oppfattes historisk feminine, skal en ikke glemme at de er en viktig del av det å overleve på egen hånd. Jenny kan stille for seg selv, og det språklige tillegget viser at hun er intelligent, noe som gjør at sitatet altså ikke blir et forsøk på å framheve Jennys evner som husmor. Videre, i kombinasjon med hennes

³ Undset 2000: 232

⁴ Granaas, Knudsen, Aasen & Aareskjold 1985: 16

⁵ Undset 2000: 39

arbeid med kunsten, kan vi dermed forstå at hun er i stand til å både tjene egne penger på arbeidet og ta på seg det historisk feminine ansvaret i husstanden. Det vide spekteret av evner gjør karakteren hennes allsidig og viser leseren at hun er kapabel og i stand til å klare seg på egen hånd. Noe som har vært delaktig i oppbyggingen av denne uavhengige karakteren, er hennes yngre år som var preget av ensomhet. Hun måtte tidlig ta ansvar for familien etter fedrenes død, og her er det verdt å merke seg at Jenny fylte tomrommet spesifikt etterlatt fra maskuline figurer. Selvstendigheten som resultat av denne situasjonen bidrar til å videreformidle hvordan Jennys selvstendighet er et maskulint trekk. Mens en feminin figur forventes både å være avhengig av en partner og å ønske å bli avhengig av en partner, er den idealistiske Jenny opptatt av å beholde sin selvstendighet og dyrke seg selv, altså et uttrykk for maskulinitet.

Ytterligere, kan vi se at Jenny har evnen til å reflektere og tenke selvstendig. I en tidlig samtale med Helge, sier Jenny: «Man må se med sine egne øyne, og tenke for seg selv. [...] Man ser jo at det verste man kommer ut for, har man i regelen rotet seg selv opp i.» Dette sitatet uttrykker hvordan hennes selvstendige holdning har gitt henne evnen til å tenke kritisk, samtidig som vi ser at Jenny er opptatt av å ta ansvar for egne handlinger. Dette er knyttet til Jennys sterke moral, som har diktert hennes adferd hele hennes liv. Det er nettopp på grunn av denne moralen hun ikke har tillatt seg å oppleve kjærlighet, men behersket seg selv i vente på den rette; hun valgte å gjøre det som var rett for seg og hennes ideal, selv om det innebar tålmodighet. Videre blir Gunnar senere brukt til å ytterligere formidle hvordan evnen til å tolke og forstå informasjon er et spesifikt maskulint element i *Jenny*: «Tror du noe kvinnfolk har begrep om hva [sosialisme] er i grunnen – hvis de ikke har en mann som har lært dem å innse det».⁶ Men Jenny, på den andre siden, er blitt oppfattet som et unntak og er respektert «... like høyt som et førsteklasses mannfolk»⁷. I overført betydning kan en videre tolke kunsten som et ytterligere uttrykk for hennes selvstendige tankegang, spesielt fordi dette er et felt hvor originalitet er sentralt. Dette antyder en motivasjon hos Jenny til å sette et unikt preg på verden, å etterlate noe som kan stå for seg selv. Kunstneren som type er ikke ute etter å etterligne tidligere verk, men spiller på innovasjon og kreativitet for å skape nye uttrykk. Det er altså en sammenheng mellom Jennys fokus på arbeidet, hennes selvstendighet og dermed hennes kritiske tankegang. Fordi arbeidet er en sentral del av Jennys selvstendighet, blir det en av de viktigste sidene ved hennes maskuline aspekt der hun ivaretar sin uavhengige natur.

⁶ Undset 2000: 163

⁷ Ibid: 164

Feminin karakteristik av Jenny

Til tross for Jennys maskuline sider, har hun også fremtredende feminine trekk. Samtidig som Jenny har en etablert selvstendighet, er hun besatt av en lengsel etter den store kjærligheten: «... hun lengtet etter en mann som hun kunne elske og som elsket henne ...»⁸. Arbeidet er viktig for Jenny, men hun har et ambivalent forhold til hvorvidt kunsten skal være den mest sentrale delen av hennes liv:

... om jeg visste, der jeg lå og skulle dø, at mitt liv og mitt arbeide ville leve etter meg en god stund, når jeg var borte – men jeg var alene, det var ikke et eneste levende menneske som stod meg inderlig nær -. Tror du ikke jeg ville sørge og angre [...]?⁹

Idet hun møter Helge, er denne lengselen ruppet å bli sterkere enn hennes idealistiske moral. Selv om en kan oppfatte disse sidene ved Jenny som motsigende, selvstendigheten og lengselen, spiller de egentlig på og utfyller hverandre. Kontrasten mellom hennes moralske integritet og ønsket om å bli elsket, forteller leseren hvor sterk denne lengselen faktisk er. Nettopp fordi hun er en slik respektabel karakter, blir det formidlet hvilket stort ønske Jenny har om å oppleve kjærligheten og å «... bli elsket – få leve»¹⁰. Her har Undset brukt en lignende formulering som sitert tidligere i teksten i sammenheng med arbeidet, altså sammenstillingen av døden og mangelen på arbeid³ mot det å bli elsket og å leve. Disse er begge aktive motivasjoner hos Jenny, men de fører med seg en indre konflikt. Jenny kritiserer direkte den samme feminine lengselen hun selv kjenner på. Hun føler hun har levd på løgner i sine romantiske forhold til Helge og Gert, og sier «... jeg er altså i virkeligheten akkurat likeså liten og egoistisk og løgnaktig som andre kvinnfolk.»¹¹ Her identifiseres altså kvinnfolk med deres lengsel mot kjærlighet. Sitatet uttrykker selvforakten hun føler på idet hun har latt lengselen ta overhånd, og den internaliserte, negative holdningen hun har til lengselen da hun har vært «løgnaktig» med hensyn til hennes moral. Jennys feminitet utspiller seg essensielt ved en sterk, uvillig lengsel mot kjærlighet.

Det er klart at Jenny er en sammensatt karakter, bestående av en detaljert kombinasjon av feminitet og maskulinitet. Ironisk nok, kan Jennys feminine lengsel tolkes som et resultat

⁸ Undset 2000: 77

⁹ Ibid: 165

¹⁰ Ibid: 92

¹¹ Ibid: 156

av hennes maskuline selvstendighet. Jennys selvstendighet er preget av ensomheten som har fulgt henne fra barndommen, og selv om den har vært delaktig i utviklingen av hennes evner, bringer den også med seg den overveldende lengselen. Dette blir diskutert av Fransiska og Gunnar: «[Jenny] må bli så forferdelig ensom, når hun alltid skal være den sterkeste»¹². Fransiskas observasjon antyder at den tidligere nevnte selvstendigheten hos Jenny er blant det som resulterer i lengselen, men også det som hindrer henne i å godta lengselen. Selvstendigheten og hennes forventninger til seg selv, moralen, blir et ansvar Jenny må overholde. Dette vises for eksempel når hun omtaler en potensiell, lettsindig romanse med Gunnar under et tilbakeblikk i første del: «... hun torde ikke kysse hans hete røde munn, fordi hun hadde lyst til noe lettsindig [...] – noe uten ansvar.»¹³ Jenny er redd for å ta ansvarsløse valg og gi slipp på integriteten i hennes karakter, den maskuline selvstendigheten som innebærer at det er Jenny som har kontroll. Hun lengter derfor etter kjærlighet hun kan tillate seg selv. Hennes maskuline selvstendighet og feminine lengsel er integrert i hverandre, og blir delaktig i Jennys utfordringer.

Morsrollen er også en sentral feminin karakteristikk hos Jenny. Her kan vi tolke to ulike perspektiv på moderskap, og vi kan kalle disse det sosiale moderskap og det biologiske moderskap. Det biologiske moderskapet vises ved Jennys graviditet, men får i ettertid en større sammenheng med lengselen. Morskjærligheten blir først presentert for Gert som en slags frelse som kan redde Jenny fra hennes tidligere nederlag; noe som kan gi henne en mening med livet utover lengselen mot kjærlighet og utover arbeidet: «Jeg [Jenny] tror det vil bli en lykke [...] Et levende lite menneske [...] som jeg skal elske og leve for og arbeide for.»¹⁴ Videre sier Jenny at hun «... er da en kvinne - jeg *må* da være glad for jeg skal bli mor.»¹⁵ Argumentasjonen som baserer seg på Jennys kjønn, hun som ellers tar valgene sine basert på personlige interesser, uttrykker en forventning om å måtte bli mor som kvinne, den feminine «plikt». Det er også verdt å merke seg at et ønske om barn og biologisk moderskap ikke er dukket opp som tema tidligere på dette tidspunktet i romanen. Misnøyen med graviditeten blir senere bekreftet, og det viser seg at Jenny ikke gleder seg til å få barn på grunn av identiteten til barnets far.¹⁶ Men, ved at hun flytter for seg selv og tar på seg ansvaret

¹² Undset 2000: 102

¹³ Ibid: 86

¹⁴ Ibid: 213

¹⁵ Ibid: 214

¹⁶ Ibid: 216

for barnet alene, klarer hun å finne glede i situasjonen. Tiden hennes vies til kunsten,¹⁷ og dette er et av partiene i romanen hvor Jenny ikke har selskap fra venner eller romantiske interesser med unntak av besøk fra Gunnar. Hun fokuserer heller mer på kunsten. Men, fordi hun ikke ser fram til fødselen og fremdeles vurderer å adoptere bort barnet¹⁸, indikerer situasjonen at denne gleden ikke stammer fra morskjærligheten, men heller fra hennes kunstneriske produktivitet og private tilværelse, altså hennes maskuline uttrykk.

Til tross for misnøyen med graviditeten, blir morskjærligheten svært romantisert i kjølvannet av barnets død. Selv om hun ikke var begeistret for barnets ankomst, viser det seg at tiden de rakk å tilbringe sammen lærte Jenny «... hva det var å være lykkelig»¹⁹. Hun mimrer tilbake og skildrer øyeblikk fra disse ukene før sønnen døde, og dette er det eneste innblikket leseren får i deres forhold som mor og sønn. Leseren møter aldri sønnen mens han fremdeles lever, og han forblir navnløs. Denne mangelen på uttrykk for personlighet hos gutten gjør at han ikke oppfattes som en del av persongalleriet i romanen, noe som påvirker vår tolkning av Jennys mimring – det er som om hun lengter mer etter følelsen av kjærlighet enn sin faktiske sønn. «Ja [barnet] kunne jeg elske. [...] Hadde jeg hatt ham, da kunne jeg arbeidet ...»²⁰ Romantiseringen vises ved at den delvis uønskede og navnløse sønnen plutselig blir oppfattet av Jenny som løsningen for å komme tilbake til seg selv etter sine mislykkede forhold, men ligner altså en ny besettelse som stammer fra den samme lengselen mot kjærligheten. Det handler ikke nødvendigvis om moderskapet, men heller idealiseringen av kjærlighet i en nær relasjon, og hvordan dette vil føre til en absolutt lykke. Etter hennes tidligere idealer av kjærlighet er forurenset av situasjonene med Helge og Gert, ble moderskapet et forsøk på en ny type kjærlighet, men det forblir et uttrykk for hennes lengsel.

Det sosiale moderskap er et gjennomgående tema i løpet av romanen, selv om Jenny sjelden blir direkte utpekt som en sosial morsfigur. Likevel, via både dialog og indirekte personbeskrivelser, blir Jenny skildret som en moderlig og respektabel kvinne som gir omsorg til venner og familie. Dette preger dynamikken i Jennys relasjoner. For eksempel, når Fransiska mimrer tilbake til en lettsindig romanse, tar Jenny den moralske rollen og stiller seg kritisk til venninnens oppførsel.²¹ Jenny blir moderlig idet hun rettleder Fransiska, en yngre kvinne som ser opp til henne og tar imot veiledning. Dette blir understreket ved et

¹⁷ Undset 2000: 218

¹⁸ Ibid: 224

¹⁹ Ibid: 225

²⁰ Ibid: 245

²¹ Ibid: 44

gjentakende bruk av frasen «ungen min» i dialogen mellom Jenny og Fransiska, og tydeliggjør Jennys rolle som moderlig figur.²² Senere blir Fransiskas holdning til Jenny spesifisert: «[Jenny] er aldeles som en mor for meg.»²³ Dessuten er hennes relasjon med Fransiska ikke den første hvor Jenny tar på seg en ansvarlig og omsorgsfull rolle. Allerede som barn følte hun seg «... nesten som en eldre, fornuftig tante både for moren og barna»²⁴ som følge av fedrenes død. Moderligheten kan ligne den maskuline selvstendigheten, da den er knyttet til Jennys selvstendige karakter, men skiller seg altså ut fordi den baserer seg på omsorg fremfor uavhengighet. Jenny er vant til å måtte være sterk og selvstendig for å kunne bidra for andre mennesker, noe som kan antas å ha ført til en vane hvor hun tar vare på andre uten å få lik omsorg tilbake, likt en mor med sitt unge barn. Altså er den omsorgsfulle, feminine morsrollen knyttet til Jennys karakter. Videre, som Liv Bliksrud påpeker i *Sigridd Undset* (1997), får Helge en større sammenheng med det sosiale moderskap for Jenny etter lilleguttens død: «... da Helge voldtar Jenny, er han ikke «bare» en tidligere kjæreste, men bror av Jennys avdøde sønn».²⁵ Jenny er blitt Helges stemor, og han tvinger henne til å gi den feminine omsorgen han savner. Idet hun «gir» omsorgen, blir hun igjen en sosial morsrolle. Den sterke tendensen til å gi omsorg til andre, kan resultere i et sterkt ønske om å få omsorg fra andre. Moderskapet hos Jenny kan tolkes som en forlengelse av den feminine lengselen med dette fokuset på følelsesmessige forhold.

Men, selv om Jenny tilsynelatende lengter etter noen som kan ta vare på henne, den ideelle partner, trives hun heller ikke i den passive, feminine rollen. Dette vises i hennes forhold til Gert, som er langt eldre enn Jenny og er det maskuline motstykket til Helge. Som nevnt, har Jenny tidligere tatt rollen som den moderlige figuren som gir omsorg. I forholdet med Gert, derimot, får leseren innblikk i hvordan Jenny mottar kjærlighet. Her trekker Undset en parallell mot Jennys adferd i begynnelsen av romanen ved at det er Gert som bruker «ungen min» i dialoger med Jenny.²⁶ I denne relasjonen er det Jenny som får omsorgen, men kjærligheten som gis er ikke betingelsesløs: Hun betaler med kroppen sin. Idet hun opplever å få omsorgen hun har lengtet etter, lar hun Gert «gjøre med henne hva han ville»²⁷. Her utforskes hennes trang til å bli tatt vare på, lengselen, men også hvordan omsorgen hun oppsøker og lengter etter likevel ikke gjør livet hennes fullverdig. Jennys feminine sider kan

²² Undset 2000: 43, 44, 48

²³ Ibid: 52

²⁴ Ibid: 84

²⁵ Bliksrud 1997: 70

²⁶ Undset 2000: 186

²⁷ Ibid: 186

tolkes som et resultat av hennes maskulinitet, og utspiller seg som en dyp, umettelig lengsel som preger mange områder av hennes liv.

Sigrid Undset og Jenny

Selv om man skal være forsiktig med å se et episk verk i lys av forfatteren, er det likevel interessant å se paralleller og ulikheter mellom romanens holdning til femininitet og maskulinitet og Undsets personlige meninger. Undset var en aktiv samfunnsdebattant, og blant hennes samlede verker finner vi en rekke med essays som omfatter samfunnskritikk og aktuelle tema, inkludert kvinnesaken. Undset har fått et rykte som antifeminist på grunn av hennes kritiske holdning til kvinnefrigjøringen på 1900-tallet,²⁸ men ved nærmere ettersyn er det tydelig at hun hadde svært nyanserte meninger rundt femininitetens og maskulinitetens rolle hos kvinner. Denne tematikken ble drøftet i essay-samlingen *Et kvinde-syn* (1919), som er en kilde for Undsets synspunkt formulert av forfatteren selv. Her ser vi et eksempel på hennes tanker rundt den kvinnelige rollen i sammenheng med de henholdsvis maskuline og feminine fokus, arbeid og følelsesmessige forhold:

Iøvrig tviler jeg ikke paa, at mange kvinder [...], som har hat anledning til at vælge det arbeide som deres evner og interesser henviste dem til, vil si, at arbeidet har været mere for dem end alt andet – selv om de har været hustruer og mødre.²⁹

Altså, selv om Undsets holdninger er blitt forstått slik at kvinner «best realiserer seg selv gjennom rollene som hustru og mor»³⁰, er det tydelig at Undset ikke mener at kvinners rolle er *begrenset* til moderskapet. Selv har Undset uttalt «... å skrive det var å leve mitt eget liv og gjøre mitt eget arbeid.»³¹ På overflaten minner dette om Jenny: Hun er en selvstendig karakter, dyktig i sitt arbeid, og menneskene hun omgås med forbinder henne ikke med den typiske husmorsrollen selv om hun har moderlige trekk. Som Jenny, tror altså Undset det er viktig å finne en del av sin verdi som menneske i arbeidet – det maskuline.

Undsets refleksjoner rundt moderskapet minner også om moderskapet i *Jenny*, men med større balanse mellom følelsesmessige forhold og ivaretagelsen av selvet. Fremdeles er

²⁸ Granaas et al. 1985: 101

²⁹ Undset 1919: 25

³⁰ Bråten 2004

³¹ Bjerkebek u.å.

det et spørsmål om kvinners generelle rolle i sammenheng med omsorgen, altså det sosiale moderskapet. Undset uttrykker:

Moderlighet i videre forstand – omsorgen for de svake og hjelpeløse i samfundet, for forsømte barn, for gamle og syke, - har, naar den har været utøvet av kvinder, ialfald ikke i særlig høi grad været utøvet av mødre, men tvertimot væsentlig av barnløse kvinder.³²

Dette sitatet er relevant for Jenny, da hun er et godt eksempel på en kvinne i denne sosiale morsrollen, noe vi har konkludert med at kan knyttes til hennes lengsler. Litteraturviteren Christine Hamm videreformidler Undsets meninger rundt morsrollen ved at «barn ikke alltid skal se morens fulle ansikt, men at barnet også bør se mors ansikt fra siden. For barnet må kunne se at moren også har et liv uavhengig av barnets.»³³ Dette uttrykker ytterligere hvordan Undset ønsket at kvinner skulle ivareta selvet og utøve eget arbeid i tillegg til å ta vare sine følelsesmessige forhold, både i det sosiale og biologiske moderskap. Denne nyanserte karakteren vises også hos Jenny; det maskuline arbeidet i den kvinnelige tilværelse, men hennes feminine lengsler blir etter hvert en distraksjon. Det virker som om Undset så på feminine faktorer som en sentral, men ikke oppslukende del av en kvinnes liv, mens Jennys lengsel etter kjærligheten oppleves overveldende.

Jennys handlinger og følelser stemmer altså ikke alltid overens med Undsets synspunkt. Undset kan tolkes til å mene det burde være en balanse mellom de feminine følelsesmessige forhold og ivaretagelsen av selvet, det maskuline arbeidet, for å leve best mulig. Selv om arbeidet er viktig for Jenny, har hun vansker med å balansere denne maskuliniteten med sine feminine lengsler. I lys av Undsets synspunkt, kan en tolke at denne ubalansen kan medføre besvær hos karakteren. Likhetene og ulikhetene mellom Jenny Winge og Undsets synspunkter kan sette tematikken i en samfunnskontekst og framheve feminine og maskuline sider ved Jennys karakter, men vi kan også antyde at ulikhetene kanskje er eksempel på Jennys feiltrinn.

³² Undset 1919: 20

³³ Bråten 2004

Konklusjon

Jennys maskulinitet og femininitet utspiller seg via hennes selvstendighet og arbeid, og hennes lengsler mot kjærligheten. Disse sidene både utfyller hverandre og fungerer som motsetninger. Selvstendigheten og det sentrale arbeidet står i konflikt med hennes idealistiske lengsel mot noen som Jenny kan tillate seg å elske. Jenny har altså både et feminint og et maskulint fokus samtidig. Videre kan man tolke lengselen som et resultat av hennes selvstendige, arbeidsomme karakter. Ved denne sammensetningen av det maskuline og feminine hos protagonisten i *Jenny*, blir det antydning et universalt spørsmål om prioriteringer som mennesket må konfrontere i løpet av sitt liv. Det feminine og maskuline kan representere noe større. Arbeidet, kunsten, er tidløs; noe som kan bli opplevet både av nåtidens mennesker og etterkommere. I tillegg kan kunsten utøves alene. Arbeidet blir evigvarende og selvstendig. Lengselen, på den andre siden, er midlertidig og mer selvcentrert, og avhengig av andre mennesker. Fokuset blir rettet mot personlige, følelsesmessige forhold, i motsetning til kunsten som blir allemannseie og upersonlig idet man studerer penselstrøkene. Men samtidig er både arbeidet og lengselen nyansert: Kunsten kan være midlertidig tilfredsstillende å arbeide med, og kan skape en emosjonell reaksjon hos både publikum og kunstner. Lengselen og fokuset på ens relasjoner medfører en økt omsorg for andre og kan dermed gi varende ringvirkninger. I sammenheng med denne tekstens tematikk, kan den feminine og maskuline konflikten kan tolkes som søken etter et fokus, det som gir livet verdi, og hvorvidt det midlertidige følelseslivet eller det evigvarende arbeidet er det mennesket burde strebe etter. Tematikken er preget av en konflikt mellom det selvstendige, arbeidet som kan utføres alene, og det uselvstendige, lengselen mot en relasjon som involverer et annet menneske. Jenny ut til å ha vansker med å balansere maskuliniteten og femininiteten; det å leve for nåtidens uselvstendige følelsesliv eller for sitt evigvarende, selvstendige arbeid, og dette kan tolkes som faktorer til at hun blir sinnsforvirret. Sigrid Undsets synspunkter antyder en oppfordring til en mer balansert holdning til denne maskuliniteten og femininiteten; en kombinasjon av det selvstendige og det som involverer andre. Selv om ulikhetene mellom Undsets synspunkt og Jennys holdninger kan brukes til å indikere Jennys feiltrinn, er det mulig at *Jenny* er skrevet uavhengig av forfatterens synspunkt. Likevel, sett i lys av denne analysens konklusjoner, kan vi kanskje fornemme at det er den manglende balansen av maskulinitet og femininitet slik det utspiller seg hos Jenny, som er delaktig i å forårsake i hennes nederlag.

Bibliografi

Bjerkebek. (u.å.). Sigrid Undset. Hentet fra <https://bjerkebek.no/sigrid-undset/sigrid-undset>

Blikrud, L. (1997). *Sigrid Undset*. Oslo: Gyldendal forlag.

Blikrud, L. (2019, 9. september). Sigrid Undset. Hentet fra https://nbl.snl.no/Sigrid_Undset

Bråten, B. (2004, 24. mai). Undset - vanskelig for feminister. Hentet fra <http://kjonnsforskning.no/nb/2004/05/undset-vanskelig-feminister>

Granaas, R. C., Knudsen S., Aasen, E. & Aareskjold, S. (1985). *Kvinnesyn – tvisyn: en antologi om Sigrid Undset*. Oslo: Novus.

Undset, S. (1919). *Et kvinde-synspunkt*. Kristiania: Aschehoug.

Undset, S. (2000). *Jenny*. Oslo: Aschehoug.